

ที่หลวง...ไม่ใช่ที่หวง

นำเสนอเมื่อ : 8 มิ.ย. 2552

กฎหมายน่าสะออน คือละครชีวิตจริง

ลุงมันเป็นเจ้าของที่ดินเนื้อที่ ๑๕ ไร่ มีเอกสารแสดงสิทธิการครอบครอง(ส.ค.๑) เป็นหลักฐาน ต่อมาได้ยื่นคำร้องขอต่อเจ้าพนักงานที่ดิน เพื่อขอยกโฉนดที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินได้กำหนดวันนัดออกไปรังวัด และแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านท้องที่ให้ประวังแนวเขตด้วย

เมื่อถึงวันนัด ปรากฏว่าผู้ใหญ่บ้านไม่ยอมไปประวังแนวเขต ทำให้เจ้าพนักงานที่ดินไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะที่ดินดังกล่าวมีบางด้านติดกับที่สาธารณะ ลุงมันจึงไปสอบถามผู้ใหญ่บ้านถึงสาเหตุที่ไม่มาชี้ระวังแนวเขต ผู้ใหญ่บ้านยืนยันว่าที่ดินของลุงมันเป็นที่สาธารณะประโยชน์ "หนองคู" ซึ่งประชาชนใช้ร่วมกันเป็นที่เลี้ยงสัตว์ และเพาะพันธุ์ปลา ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ไม่สามารถไปชี้ระวังแนวเขตให้ได้

ลุงมันเห็นว่าเป็นการโต้แย้งสิทธิ์ของตน และทำให้ตนเสียหาย ไม่สามารถออกโฉนดในที่ดินได้ จึงยื่นฟ้องต่อศาล ขอให้ศาลพิพากษาว่า ที่ดินเป็นของตน ห้ามคนอื่นเกี่ยวข้อง และให้เพิกถอนเอกสารทะเบียนที่ดินสาธารณะประโยชน์"หนองคู"ด้วย

ตามกฎหมายทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น สามารถแยกออกได้เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา ได้แก่ทรัพย์สินที่เป็นทั้งสังหาริมทรัพย์ และอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็นของรัฐ และทรัพย์สินของแผ่นดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ได้แก่ทรัพย์สินของแผ่นดินที่เป็นทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ทรัพย์สินของแผ่นดิน จะโอนแก่กันไม่ได้ ห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับทรัพย์สินดังกล่าว และห้ามมิให้ยึดทรัพย์สินของแผ่นดิน

กรณีนี้ศาลฎีกาได้พิพากษาว่า...ทรัพย์สินของแผ่นดินจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสภาพของตัวทรัพย์สินว่าราษฎรได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือ สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่

เมื่อที่ดินพิพาทเป็นส่วนหนึ่งของที่ดินสาธารณประโยชน์ "หนองคู" ที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แมทางราชการจะไม่ได้ทำหลักฐาน หรือ ขึ้นทะเบียนไว้ ที่ดินพิพาทก็ยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมาย ไม่อาจโอนให้แก่กันได้ และไม่อาจยกอายุความขึ้นต่อสู้กับแผ่นดินได้...

แม้ว่าลุงมันจะได้แจ้งสิทธิการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ไว้แล้วก็ตาม ก็ไม่ทำให้มีสิทธิในที่ดินดังกล่าว...(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๔/๒๕๔๕)

... ไม่ชอบให้เป็น"ที่หลวง" เพราะคนอื่นมาใช้ด้วย แต่อยากเอาเป็น "ที่หวง" เพื่อเอาไปใช้คนเดียวดีกว่า...

